

แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง

A Guideline for the Management to improve the Life Skills of the Students in BanKlang School

นางสาวดารารัตน์ ศรีพันธุ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราข

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยหาค่าเฉลี่ย สถิติ ค่าความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่า สภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนบ้านกลาง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด คือ ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดการกับอารมณ์ความเครียด อยู่ในระดับ ปานกลาง

แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พบว่า ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาและเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจและมีความถนัดเพื่อสามารถค้นหาจุดเด่นของตนเองนำไปสู่การพัฒนาตนเองและเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป

แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ด้านวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ พบว่า ควรส่งเสริมให้นักเรียนแก้ไขปัญหาโดยพิจารณาหาสาเหตุของปัญหาและระดมความคิดช่วยกันวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาและลงมือปฏิบัติและนำผลการปฏิบัติงานมาสรุปผลเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ด้านการจัดการ กับอารมณ์และความเครียด พบว่า ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สติปัญญาในการจัดการกับอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้น ใช้ความรู้และสติปัญญาเพื่อปรับเปลี่ยนอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น

แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่นพบว่า ควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนโดยการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นซึ่งจะเป็นการสร้างสามัคคีเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้

Abstract

This research aimed to study management practices to improve the lives of Banklang school. The population in the study include school administrators and teachers a total of 21 instruments used in the study. Questionnaires and interviews The average Standard Deviation The results were as follows:

The study showed that A generality of management improve the life skills of the students in BanKlang school found that the overall is in high level. Considering a side found that the side with the highest mean is the awareness and self-esteem and others. Next below level is the creation of good relationship with others at a high level And the lowest-mean side that the emotional and stress control is moderate.

A guideline on the management improve the life skills of the students in BanKlang school in The awareness and self-esteem and others showed that should encourage the students to study and choose an activity that they are interested and skillful to be able to find self-distinctive point lead to self-development and be accepted form society.

A guideline on the management improve the life skills of the students in BanKlang school in analysis, decisions and solve problems creatively showed that should encourage students to solve the problems by determining the cause of the problem and brainstorm together and analyze to solve the problem and take action and take practical effect to summarize the results to improve and develop.

A guideline on the management improve the life skills of the students in BanKlang school in the emotional and stress control found that should support and encourage the students to use their wisdom in control the emotional and stress and use the knowledge and intelligence to change the unwanted mood to be better .

A guideline on the management improve the life skills of the students in BanKlang school in the creation of good relationship with others found that should be encouraged the student to learn by doing activities with other people which help to create unity to change unwanted behavior , so that the students could be with others in society.

บทนำ

สภาพสังคมในทศวรรษใหม่ เป็นยุคของความเร็วและความล้ำสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสาร ความหลากหลายทางเชื้อชาติวัฒนธรรม การหล่อหลอมความคิดและความเชื่อของกลุ่มคน ที่บุคคลในสังคมจะต้องได้รับการมีวิถีชีวิตยุคใหม่อย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากส่งผลกระทบต่อ

หอบต่อเด็กวัยเรียน ทั้งการดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแสเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงและความคาดหวังจากผู้ปกครองต่อการศึกษามหาวิทยาลัย ตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ไม่เหมาะสมต่างๆ รอบตัวก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างมาก ทั้งปัญหาการปรับตัว ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาความรุนแรง ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหาทางเพศ ฯลฯ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตต่ำ ขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดี เมื่อสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้วอาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์ จิตใจ และมีความขัดแย้งในชีวิตได้ง่าย ครูจึงต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต เป็นภูมิคุ้มกันให้รอดพ้นจากการครอบงำความคิดของสื่อเทคโนโลยี และตั้งรับต่อการก้าวร้าวทางสังคม อย่างรู้เท่าทัน (กรมสุขภาพจิต, 2547 : 56)

การพัฒนาทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหา การจัดการกับอารมณ์และความเครียดและการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เพื่อการปรับตัวป้องกันตนเองในสถานการณ์ต่างๆ จัดการกับชีวิตตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดให้ทักษะชีวิตเป็นสมรรถนะสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนพึงได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ทักษะชีวิตในสาระการเรียนรู้ จำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ทักษะชีวิตทั่วไป เป็นทักษะพื้นฐานของผู้เรียนในการเผชิญปัญหาปกติในชีวิตประจำวัน เช่น ความขัดแย้งทางความคิด การทะเลาะเบาะแว้ง การสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพ การวิพากษ์วิจารณ์ การจำแนกแยกแยะข้อมูลข่าวสาร การตัดสินใจเลือกกระทำการสิ่งต่างๆ การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น ความขัดแย้งทางความคิด การทะเลาะเบาะแว้ง การสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพการวิพากษ์วิจารณ์ การจำแนกแยกแยะข้อมูลข่าวสาร การตัดสินใจเลือกกระทำการสิ่งต่างๆ การแก้ไขปัญหา ในการดำรงชีวิตประจำวัน ฯลฯ ซึ่งผู้ที่ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตทั่วไป จะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คือ คิดตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม 2) ทักษะชีวิตเฉพาะเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับใช้ในการเผชิญกับปัญหาที่เฉพาะเจาะจง เช่น ปัญหา ยาเสพติด ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาเพศ ปัญหาสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับเพื่อนและผู้อื่น ผู้ที่มีทักษะชีวิตในการเผชิญปัญหาเฉพาะเจาะจงเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งทางใจ ซึ่งสามารถช่วยชนะปัญหาอุปสรรคไปสู่ความสำเร็จและสามารถปรับตัวเพื่อสามารถ แก้ไขปัญหาต่างๆ รอบตัวได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 21)

โรงเรียนบ้านกลางเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีความห่างไกล ชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นชาวเขาซึ่งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษา ซึ่งมีปัญหาในการติดต่อสื่อสารและผู้เรียนและยังขาดทักษะต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวัน ขาดคุณธรรมและจริยธรรม และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว การใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา ทำให้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนและจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) การประเมินภายนอกของสถานศึกษา มีการประเมิน 3 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านผู้เรียนซึ่งสรุปผลการประเมินได้ว่า ด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร อยู่ในระดับคุณภาพปรับปรุง (รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าทักษะชีวิตเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและจัดการแก้ไขปัญหาที่มีทักษะชีวิตเพื่อเป็นการพัฒนาระดับคุณภาพทางจิตใจให้มีคุณธรรมและสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ ความสามารถการใช้ทักษะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เพิ่มภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน ในสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวของผู้เรียน ในอนาคตไว้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และ 4) การสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 : 1-2) มาเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูได้ทราบข้อมูลเบื้องต้นจากการจากการศึกษาสภาพ และแนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ผลการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ได้แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนส่งผลต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตที่ดีและให้โรงเรียนที่สนใจใช้เป็นแนวทาง การบริหารจัดการต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับ สภาพ และแนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปขอบเขต ด้านเนื้อหาได้ดังนี้

องค์ประกอบของทักษะชีวิตตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

4. การสร้างความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอน 20 คน รวมทั้งสิ้น 21 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง โดยใช้แบบสอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านกลาง

การดำเนินการศึกษาในขั้นตอนนี้เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 21 คน ในโรงเรียนบ้านกลาง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งกำหนดขอบข่ายสภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนบ้านกลาง มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลางโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ส่วนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประเมิน (Rating Scale) เกี่ยวกับการสภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

3.1 กำหนดกลุ่มประชากร จากโรงเรียนบ้านกลาง จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนบ้านกลาง

3.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ให้กลุ่มประชากรกรอกข้อมูลและแสดงความคิดเห็นตามข้อคำถาม จากนั้นทำการตรวจสอบแบบสอบถาม ที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.3 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ นำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบคำบรรยายสรุปและอภิปรายผลการศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถาม (Questionnaire)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage : %)

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean : μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : σ) แบบสอบถามแต่ละข้อ มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ปฏิบัติมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง วิเคราะห์ สรุปข้อมูลที่ได้โดยการแจกแจงความถี่แล้วนำเสนอในลักษณะการเขียนบรรยาย

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านกลาง

การดำเนินการศึกษาในขั้นตอนนี้เพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลางมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้สอนจำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 21 คน ในโรงเรียนบ้านกลาง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

- 2.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่มีการเตรียมการมีแผนการสัมภาษณ์และการบริหารการสัมภาษณ์ที่จัดเตรียมไว้ล่วงหน้า โดยกำหนดขอบข่ายแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง เป็นการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านกลาง มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง การสัมภาษณ์เป็นมาตรฐาน และเป็นทางการ ผู้ให้สัมภาษณ์จะตอบคำถามเดียวกัน และถามคำถามก่อนหลังเรียงตามลำดับเหมือนกัน เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง

3. ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

- 3.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) การเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์ตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1.1 วางแผนเตรียมการสัมภาษณ์ เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะทำการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการ และเพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความถูกต้องให้มากที่สุด

- 3.1.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะบ่งบอกให้ทราบว่าการดำเนินงานวิจัยจะสำเร็จและได้ผลตามที่ต้องการหรือไม่ โดยดำเนินการดังนี้

- 3.1.2.1 ทักทายพูดคุยเรื่องอื่นเป็นการสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองเพื่อผ่อนคลายความเกร็ง

3.1.2.2 แจ้งวัตถุประสงค์การสัมภาษณ์และเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ รวมทั้งอธิบายเกี่ยวกับการนำข้อมูลที่ได้ไปเขียนรายงานวิจัยในลักษณะใด

3.1.2.3 ขออนุญาตบันทึกเทปการสัมภาษณ์พร้อมทั้งบอกเหตุผลให้ทราบ

3.1.2.4 เริ่มต้นสัมภาษณ์ประเด็นที่กำหนด

3.1.2.5 ยุติการสัมภาษณ์ และสรุปผลการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปสาระสำคัญ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนและสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.66 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.34 มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาคิดเป็นร้อยละ 4.76 เป็นครูผู้สอนคิดเป็นร้อยละ 95.24 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 66.67 และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 28. มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 1-10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.00 และประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4.76 ตามลำดับ ซึ่งทำให้ทราบว่าในโรงเรียนบ้านกลาง ส่วนใหญ่ยังมีครูผู้สอนและผู้บริหารที่ยังมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยแต่ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาที่สูงอยู่ในระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง

จากผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

สภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นว่าเป็นสภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีการสำรวจตนเองเพื่อหาความถนัด จุดเด่น จุดด้อยของตนเองและหาเป้าหมายในชีวิต และข้อที่มีความคิดเห็นว่าเป็นสภาพการดำเนินงานต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนมีการหาแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหา เพื่อหาความถนัด จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง และหาเป้าหมายในชีวิตเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

สภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นว่าเป็นสภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวิเคราะห์ตนเองในการแยกแยะข้อมูลข่าวสารปัญหาและสถานการณ์รอบตัว และประเมินสถานการณ์

รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อที่มึ่ความคิดเห็นว่าเป็นการดำเนินงานต่ำที่สุดสภาพ คือ ผู้เรียนมีการบันทึกผล ข้อมูล ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผล

3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

สภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สภาพความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มึ่ความคิดเห็นว่าเป็นสภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ ตนเองในการแยกแยะข้อมูลข่าวสารปัญหาและสถานการณ์รอบตัว และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อที่มึ่ความคิดเห็นว่าเป็นสภาพการดำเนินงานต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนมีการบันทึกผล ข้อมูล ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผล

4. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

สภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มึ่ความคิดเห็นว่าเป็นสภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ผู้เรียน มีการสำรวจตนเองเพื่อ ในการใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อความรู้สึกนึกคิด รับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นวางตัวอย่างเหมาะสมและ ข้อที่มึ่ความคิดเห็นว่าเป็นสภาพการดำเนินงานต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนมีการหาแนวทางในการใช้ภาษาพูดและ ภาษากายเพื่อสื่อความรู้สึกนึกคิด รับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น วางตัวอย่างเหมาะสม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านการตระหนักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

1.1 ผู้เรียนยังขาดความทักษะทางด้านการตระหนักและเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่นไม่สามารถ วิเคราะห์เพื่อจุดเด่น จุดด้อย ของตนเองในการที่จะหาแนวทางในการพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ผู้เรียนยังไม่สามารถยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นหรือเสียงจากส่วนใหญ่ยังยึดความคิดของ ตัวเองเป็นหลัก

2. ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2.1 ผู้เรียนยังขาดทักษะทางด้านการคิดวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและการตัดสินใจในการ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง

2.2 ผู้เรียนไม่สามารถแยกแยะประเมินสถานการณ์ต่างๆ ด้วยหลักของเหตุผลและแก้ไข สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

3. ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

3.1 ผู้เรียนยังขาดทักษะทางด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของตนเองได้ใช้ความ รุนแรงในการตัดสินใจปัญหาในบางครั้งที่ต้องเผชิญกับปัญหาที่ตั้งเครียดและแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

4. ด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น

4.1 ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง เช่น การทำ กิจกรรมต่างๆ ร่วมกันเพื่อสร้างความสามัคคี

ตอนที่ 4 แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง
ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ดังนี้

1. แนวทางในการบริหารจัดการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

1.1 ผู้เรียนควรศึกษาและเลือกทำกิจกรรมที่สนใจและถนัดโดยอาศัยสิ่งที่มีอยู่แล้ว และเกิดสำนึกในคุณค่าและสามารถพัฒนาจนเกิดความยั่งยืนได้

1.2 ผู้เรียนควรหาทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นตามสถานการณ์ต่างๆโดยคำนึงถึงคุณค่าของตนเองและผู้อื่นและพร้อมปรับปรุงแก้ไข

2. แนวทางในการบริหารจัดการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2.1 ควรมีการแนะนำและส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ทักษะด้านการคิด วิเคราะห์ แก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์โดยการใช้ความรู้คู่กับคุณธรรม

2.2 ควรฝึกให้นักเรียนนำปัญหาที่มีมาช่วยกันพิจารณาหาสาเหตุของปัญหา และระดมความคิดช่วยกันวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาลงมือปฏิบัติและนำผลการปฏิบัตินำมาสรุปผลเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

2.3 ควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการคิดแก้ไขปัญห วิเคราะห์และตัดสินใจแก้ไขปัญหอย่างสร้างสรรค์และวิเคราะห์หาข้อดีและข้อเสียพร้อมปรับปรุงแก้ไข

3. แนวทางในการบริหารจัดการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

3.1 ควรส่งเสริมและฝึกทักษะทางด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดตามเพื่อให้ผู้เรียนสามารถผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดจากสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว

3.2 ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สติปัญญาในการจัดการกับอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้น ใช้ความรู้และสติปัญญาเพื่อปรับเปลี่ยนอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น

3.3 ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตัวเองเพื่อเตรียมตัวรับกับสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ปรับเปลี่ยนและปรับปรุงของพฤติกรรมของตนเองเพื่อป้องกันความเครียดที่จะเกิดขึ้น

4. แนวทางในการบริหารจัดการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น

4.1 ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ทั้งเพื่อนและผู้ใหญ่โดยการวางตัวอย่างเหมาะสมและใช้ภาษาในการสื่อสารกับบุคคลต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

4.2 ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจและมีคุณธรรมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นได้

4.3 ควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนโดยการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นซึ่งจะเป็นการสร้างควมสามัคคีเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยแนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลโดยแยกประเด็นทักษะชีวิต 4 ด้านตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญดังนี้

1. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

สภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นว่าเป็นสภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือผู้เรียนมีการสำรวจตนเองเพื่อหาความถนัด จุดเด่น จุดด้อยของตนเองและหาเป้าหมายในชีวิตและข้อที่มีความคิดเห็นว่าเป็นสภาพการดำเนินงานต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนมีการหาแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหา เพื่อหาความถนัด จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง และหาเป้าหมายในชีวิตเพื่อนำไปใช้ ในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พบว่า ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาและเลือกทำกิจกรรม ที่ตนเองสนใจและมีความถนัดเพื่อสามารถค้นหาจุดเด่นของตนเองนำไปสู่การพัฒนาตนเองและเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ระพินทร์ ฉายวิมล (2545 : 64) อธิบายถึงการเห็นคุณค่าในตนเองว่าเป็นกระบวนการที่บุคคลให้คุณค่าแก่คุณลักษณะความสามารถและพฤติกรรมของตัวเอง

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2543 : 50-51) ได้กล่าวถึงลักษณะการแสดงออกของบุคคลที่มองภาพตัวเองไปในทางบวก เป็นผู้ที่มีมองเห็นศักดิ์ศรีและคุณค่าของตนเอง นับถือตนเอง ยอมรับและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองส่วนลักษณะของผู้ที่มองตนเองในทางลบจะประเมินตนเองในทางลบ มองตนเองด้อยต่ำไร้ค่า ไม่ยอมรับตนเอง ดังนั้น การเห็นคุณค่าในตนเองจึงขึ้นอยู่กับภาพการมองตนเองและความสำเร็จในงานของนักเรียนด้วย

2. ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

สภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นว่าเป็นสภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การวิเคราะห์ตนเองในการแยกแยะข้อมูลข่าวสารปัญหาและสถานการณ์รอบตัว และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อที่มีความคิดเห็นว่าเป็นการดำเนินงานต่ำที่สุดสภาพ คือ ผู้เรียนมีการบันทึกผล ข้อมูล ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผล

แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ พบว่า ควรส่งเสริมให้นักเรียนแก้ไขปัญหาโดยพิจารณาหาสาเหตุของปัญหาและระดมความคิดช่วยกันวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาและลงมือปฏิบัติและนำผลการปฏิบัตินำมาสรุปผลเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับการศึกษาของ กรมสุขภาพจิต 2543 : 1) ได้เสนอไว้ว่า ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลข่าวสารปัญหา และสถานการณ์ต่างๆ รอบตัว ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีลักษณะที่ต้องการจะทำงาน ให้ดีกว่าผู้อื่นหรือดีกว่าเดิม มีความตั้งใจและพยายามทำงานอย่างเต็มความสามารถโดยไม่ท้อถอย สามารถ คิดวิเคราะห์แยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่างๆ อย่างมีหลักเกณฑ์เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สม เหตุสมผลตลอดจนคิดออกไปอย่างกว้างขวางมีความคิดแปลกใหม่เพื่อนำไปพิจารณา สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ในการเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ โดยนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

สภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ด้านการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สภาพความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นว่าเป็นสภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้เรียนมีการ วิเคราะห์ตนเองในการแยกแยะข้อมูลข่าวสารปัญหาและสถานการณ์รอบตัว และประเมินสถานการณ์รอบ ตัวด้วยหลักเหตุผล รองลงมา คือ ผู้เรียนมีการวางแผนในการแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหาและ สถานการณ์รอบตัว และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผล และข้อที่มีความคิดเห็นว่าเป็นสภาพ การดำเนินงานต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนมีการบันทึกผล ข้อมูล ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว และประเมิน สถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผล

แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลางด้านการจัดการ กับอารมณ์และความเครียด พบว่า ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สติปัญญาในการจัดการกับอารมณ์ และความเครียดที่เกิดขึ้น ใช้ความรู้และสติปัญญาเพื่อปรับเปลี่ยนอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์เปลี่ยนไปในทาง ที่ดีขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับการศึกษาของ กรมสุขภาพจิต (2547 : 26) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดา วิฑิตพานิชยางกุล (2550 : 91-92) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพที่มีผลต่อ ความมั่นคงทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ในเขตการศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูส่งผลทางบวกกับ ความมั่นคงทางอารมณ์ อาจเนื่องมาจากการปรับตัวจะเลือกแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ

นอกจากนี้การที่นักเรียนมองโลกในแง่ดี จะเป็นแรงผลักดันให้สามารถจัดการกับอารมณ์และ ความเครียดได้สำเร็จ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองได้เช่นกัน

4. ด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

สภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็น รายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นว่าเป็นสภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ผู้เรียนมีการสำรวจตนเอง เพื่อในการใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อความรู้สึกนึกคิด รับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นวางตัวอย่างเหมาะสม และข้อที่มีความคิดเห็นว่าเป็นสภาพการดำเนินงานต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนมีการหาแนวทางในการใช้ภาษา

พูดและภาษากายเพื่อสื่อความรู้สึกนึกคิด รับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น วางตัวอย่างเหมาะสม

แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น พบว่า ควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนโดยการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นซึ่งจะเป็นการสร้างสามัคคีเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับคนทุกคนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว ระหว่างเพื่อน สัมพันธภาพที่ดีมีแนวโน้มให้บุคคลเกิดการตอบสนองต่อกันในทางบวก (กรมสุขภาพจิต 2547 : 26; อ้างอิงจาก WHO, 1997 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับที่ยุวดี เทียรฆประสิทธิ์ (สรนันท์ สุพรรณรัตนรัฐ, 2546 : 76; อ้างอิงจาก ยุวดี เทียรฆประสิทธิ์, 2548 : 42-43) ได้กล่าวไว้ว่า พัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่นจะเป็นวัยที่มีความเข้าใจในตนเองและผู้อื่นได้มากขึ้น เข้าใจอาภักภักิยา การแสดงออกของผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว มีความสามารถในการติดต่อ สื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้ และเข้าใจความคิดของตนเองได้ มีทักษะทางภาษาเพิ่มมากขึ้น รู้จักสรุปใจความสำคัญ แสดงความคิดเห็น และความเชื่อถือของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้ รู้จักส่วนรวมมากขึ้นในการติดต่อกับผู้อื่น รู้จักรับฟังและมีสมาธิมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษา แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนบ้านกลางเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. แบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลางซึ่งได้นำทักษะชีวิต 4 ด้านตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วย ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น โดยหาค่าเฉลี่ยซึ่งผลจะมีความแตกต่างกันในแต่ละด้าน การแปรผลภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในระดับชั้นเดียวกันหรือต่างระดับชั้นได้อย่างมีคุณภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อไป

2. ในการนำแบบสอบถามไปใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียนควรจะต้องมีการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนควบคู่ไปด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลของนักเรียนที่มีการพัฒนาทักษะอย่างแท้จริง นอกจากนี้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยสถานการณ์ต่างๆ ที่นักเรียนประสบอยู่ในชีวิตประจำวัน หรืออาจจะไม่เคยเกิดขึ้นกับนักเรียนเลย จึงเหมาะสมกับครูที่จะได้ศึกษาสถานการณ์ต่างๆ จากแบบสอบถามควบคู่ไปกับองค์ประกอบของทักษะชีวิตทั้ง 4 องค์ประกอบ เพื่อครูจะได้ฝึกทักษะหรือพัฒนา

ทักษะนักเรียนให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่ได้ศึกษาได้มีข้อเสนอแนะของการศึกษาข้างต้น เพื่อให้งานวิจัยแนวทางการบริหารจัดการเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้สนใจทั่วไปจึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง โดยใช้ทักษะชีวิตจากหน่วยงานอื่นเพิ่มเติมโดยต้องคำนึงถึงสถานการณ์ที่นักเรียนต้องประสบการณ์ในชีวิตประจำวันและความเหมาะสมของวัยของนักเรียนในการใช้สถานการณ์นั้นๆด้วย
2. ควรมีการศึกษาเป็นระดับช่วงชั้นเพื่อสามารถพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตของนักเรียนได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทักษะชีวิตกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2547). รายงานการทบทวนสถานการณ์เรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น
การเสริมสร้างทักษะชีวิตและการให้คำปรึกษา. กรุงเทพมหานคร: กรมสุขภาพจิต
- กรมสุขภาพจิต. (2543). รายงานการประชุมวิชาการทักษะชีวิต ครั้งที่ 3 เรื่องทักษะชีวิตกับความฉลาดทางอารมณ์: สู่สหัสวรรษแห่งการพัฒนาเยาวชนแบบองค์รวม. วันที่ 23-24 มีนาคม 2543.
กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- จิตา ฐิตินาถ. (2550). ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพมหานคร.

สรนันท์ สุพรรณรัตนรัฐ.(2546). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทร**

ประสานมิตร. สารนิพนธ์ (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ:

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2554). การพัฒนาทักษะชีวิตในระบบการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.

อุมาพร ตรังสมบัติ. (2543). **Everest พาลูกค้นหาความนับถือตนเอง. กรุงเทพมหานคร:**

ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.